

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри ФМФР
Баранова В.Г.

“ ____ ” _____ 2018 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра**

зі спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

за магістерською програмою професійного спрямування
«Фінансовий та страховий менеджмент»

на тему: **«Стратегія підвищення ефективності фінансової
діяльності підприємства»**

Виконавець:
студент центру заочної форми
навчання

Ткачук Віктор Анатолійович

 (прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:
к.е.н., доцент

 (науковий ступінь, вчене звання)

Лапіна Ірина Сергіївна

 (прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Поняття ефективності фінансової діяльності підприємства.....	7
1.2. Показники оцінки ефективності фінансової діяльності підприємств.....	16
1.3. Світовий досвід управління ефективністю фінансової діяльності підприємства.....	25
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «УКРБУД».....	32
2.1. Характеристика ПАТ «УКРБУД» та аналіз основних показників діяльності.....	32
2.2. Аналіз фінансових результатів діяльності ПАТ «УКРБУД».....	41
2.3 Аналіз ефективності фінансового стану підприємства ПАТ «УКРБУД».....	44
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «УКРБУД».....	62
3.1. Підвищення ефективності функціонування будівельного ринку України.....	62
3.2. Управління економічною ефективністю діяльності підприємства ПАТ «УКРБУД» за допомогою оптимізації видів виконуваних робіт.....	68
3.3 Економіко-математичне моделювання в управлінні фінансовою діяльністю підприємства	78
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	86
ДОДАТКИ.....	91

ВСТУП

Підприємство — це самостійний господарюючий суб'єкт, створений для ведення господарської діяльності, яка здійснюється з метою одержання прибутку і задоволення суспільних потреб.

Розвиток ринкових відносин підвищує відповідальність і самостійність підприємств усіх форм власності у проведенні і прийнятті управлінських рішень щодо забезпечення ефективності їх економічної діяльності. Прийняття цих рішень залежить від різних чинників, що взаємодіють на різних рівнях як між собою, так і між показниками кінцевої ефективності підприємства.

Велике значення для забезпечення ефективності фінансової діяльності підприємства мають вплив чимало факторів. Від їх якості, вартості, технічного рівня, ефективності використання багато в чому залежать кінцеві результати діяльності підприємства: випуск продукції або надання послуг, їх собівартість, прибуток, рентабельність, стійкість фінансового становища.

Удосконалення управління фінансовою діяльністю підприємства є одним з основних питань у період переходу до ринкових відносин. Від вирішення цієї проблеми залежить фінансовий стан підприємства та його конкурентоспроможність і включає різні напрями – правове, економічне, виробниче, фінансове та інших.

Основними якісними показниками, що відображають ефективність фінансової діяльності підприємства, його фінансовий стан, успіхи та можливості у виконанні розробленої програми економічного та соціального розвитку є прибуток і рентабельність. В умовах ринкової економіки, з переходом організацій на самофінансування, будь-яке підприємство може існувати тільки за умови прибуткової, рентабельної діяльності. Будівельне підприємство своїми грошовими ресурсами має забезпечити всю свою експлуатаційну діяльність, розвиток і технічні вдосконалення матеріально-технічної бази, соціальне та матеріальне заохочення працівників.

Головною метою управління ефективністю фінансової діяльності підприємства є забезпечення максимізації добробуту власників підприємства в поточному і перспективному періоді. Ця мета покликана забезпечувати одночасно гармонізацію інтересів власників з інтересами держави і персоналу підприємства.

Виходячи з цієї головної мети, система управління ефективністю покликана вирішувати наступні основні завдання:

- забезпечення максимізації розміру ефекту при відповідному ресурсному потенціалі підприємства і ринковій кон'юнктурі. Це завдання реалізовується шляхом оптимізації складу ресурсів підприємства і забезпечення їх ефективного використання. Основними природними обмежувачами розміру ефекту виступають максимально можливий рівень використання ресурсного потенціалу і кон'юнктура товарного і фінансового ринків, що склалася на даний момент;

- забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем ефекту і допустимим рівнем ризику. Між цими двома показниками існує прямо пропорційний зв'язок. З урахуванням відношення менеджерів до господарських ризиків формується допустимий їх рівень, що визначає агресивну, помірну (компромісну) або консервативну політику здійснення тих чи інших видів діяльності або проведення окремих господарських операцій. Виходячи із заданого рівня ризику, у процесі управління повинен бути максимізований рівень ефекту;

- забезпечення високої якості ефекту. У процесі формування ефекту підприємства повинні бути насамперед реалізовані резерви його зростання за рахунок операційної діяльності і реального інвестування, що забезпечує основу перспективного розвитку підприємства;

- забезпечення виплати необхідного рівня доходу на інвестований капітал власникам підприємства. Цей рівень при успішній діяльності підприємства повинен бути не нижче середньої норми прибутковості на ринку капіталу, при необхідності відшкодовувати підвищений

підприємницький ризик, пов'язаний зі специфікою діяльності підприємства, а також інфляційні втрати;

- забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку відповідно до завдань розвитку підприємства у майбутньому періоді. Оскільки прибуток є основним внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів підприємства, його розмір визначає потенційну можливість створення фондів виробничого розвитку, резервного та інших спеціальних фондів, що забезпечують майбутній розвиток підприємства. При цьому самофінансуванню розвитку підприємства прибутку повинна відводитися головна роль;

- забезпечення постійного зростання ринкової вартості підприємства. Це завдання покликане забезпечувати максимізацію добробуту власників у перспективному періоді. Темп зростання ринкової вартості значною мірою визначається рівнем капіталізації прибутку, отриманого підприємством у звітному періоді. Кожне підприємство, виходячи з умов і завдань господарської діяльності, саме визначає систему критеріїв оптимізації розподілу прибутку на капіталізовану та споживчу його частини;

- забезпечення ефективності програм участі персоналу у прибутках. Програми участі персоналу у прибутках покликані гармонізувати інтереси власників підприємства і його найманих працівників, а також з одного боку, ефективно стимулювати трудовий внесок цих працівників у формування прибутку, а з іншого - забезпечувати досить прийнятний рівень їх соціального захисту, який держава в сучасних умовах повністю забезпечити не в змозі.

Усі розглянуті завдання управління ефективністю фінансової діяльності підприємства тісно взаємопов'язані, хоча окремі з них носять різнонаправлений характер (наприклад, максимізація рівня ефекту при мінімізації рівня ризику; забезпечення достатнього рівня задоволення інтересів власників підприємства і його персоналу; забезпечення достатнього розміру прибутку, що направляється на приріст активів і споживання тощо).

Тому в процесі управління ефективністю фінансової діяльності підприємства окремі завдання повинні бути оптимізовані між собою.

Значна роль підвищення ефективності у розвитку підприємства та забезпечення інтересів його власників і персоналу визначають актуальність вибраної теми дослідження.

Головною метою магістерської роботи є розробка заходів щодо підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства.

При написанні даної роботи найважливішими є такі завдання:

- розкрити теоретико-методологічні засади управління ефективністю фінансової діяльності підприємства;
- дослідити зарубіжний досвід ефективної діяльності підприємства;
- визначити критерії, показники, та методи оцінки економічної ефективності;
- проаналізувати фінансовий стан ПАТ «УКРБУД»;
- проаналізувати механізм підвищення ефективності управління фінансовою діяльністю підприємства.

Найбільш значними дослідженнями проблем підвищення ефективності діяльності підприємства займалися : Буряк П.Ю., Антошкіна Л.І., Апатенко О., Варналій З.С., Вдовиченко І.А., Вінник О.М., Виноградська А.М., Єхануров Ю.М. та інші.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні питання підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства. Об'єктом дослідження є процеси, які формуються в ході управління фінансовою діяльністю підприємства.

Методологічною основою при написанні роботи є наукові методи, які засновані на вимогах об'єктивного і всебічного факторного аналізу фінансового стану підприємства. Дослідження проведені із застосуванням сукупності методів і способів наукового пізнання. Абстрактно-логічний метод дозволив розкрити теоретичні аспекти оцінки фінансового стану і

фінансової стійкості, визначити основні характеристики процесів і явищ, що відбуваються в цій сфері. Системно-структурний метод використаний для аналізу фінансового стану і виявлення структурних змін. Застосування економіко-математичних і економіко-статистичних методів дозволило визначити тенденції розвитку підприємства, оцінити їх динаміку, виявити диспропорції і протиріччя, прогнозувати їх подальший розвиток і методи підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства.

Інформаційна база магістерської роботи ґрунтувалася на статистичній і нормативно-правовій базі. Джерела інформації: закони України, звітність Державного комітету статистики України, результати обстеження фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства ПАТ «УКРБУД» за період 2015-2017 рр., матеріали досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених, опубліковані у періодичних виданнях та розміщені у мережі Інтернет.

ВИСНОВКИ

Не дивлячись на те, що на практиці питання управління ефективністю фінансової діяльності підприємства є досить розробленими, для нашого підприємства глибше дослідження даних питань є актуальним, так як розглянуте нами підприємство здійснює свою діяльність у сфері будівництва.

Метою даної дипломної роботи було: визначити теоретико-методичні засади управління ефективністю фінансової діяльності підприємства, проаналізувати зарубіжний досвід з цього питання, проаналізувати механізм підвищення управління економічної ефективності діяльності конкретного підприємства.

Під час написання даної роботи було досягнуто поставленої мети та виконано всі заплановані завдання. За результатами досліджень можна зробити наступні висновки.

У ході досягнення даної мети в теоретико-методологічному розділі ми розкрили теоретичну сутність економічної ефективності, докладно розглянули підходи та систему показників для оцінки економічної ефективності, а так само приділили увагу досвіду зарубіжних країн.

Ефективність - це економічна категорія, що відображає співвідношення між одержаними результатами і витраченими на їх досягнення ресурсами. Причому при вимірюванні ефективності ресурси можуть бути представлені або в певному обсязі за їх первісною (переоціненою) вартістю (застосовувані ресурси), або частиною їх вартості у формі виробничих витрат (виробничо-спожиті ресурси).

Економічна ефективність - це співвідношення між ресурсами і результатами виробництва, за якого отримують вартісні показники ефективності виробництва. При цьому можливі три варіанти вказаного співвідношення:

- ресурси і результати виражені у вартісній формі,

- ресурси - у вартісній, результати - у натуральній формі,
- ресурси - у натуральній, а результати - у вартісній формі.

В аналітичному розділі ми провели аналіз економічної ефективності діяльності підприємства ПАТ «УКРБУД», в ході якого були досліджені: майновий стан підприємства, показники фінансової стійкості, показники ліквідності, показники ділової активності та коефіцієнти рентабельності підприємства.

Третій розділ містить рекомендації щодо підвищення ефективності функціонування будівельного ринку України в цілому та управління ефективністю фінансової діяльності підприємства ПАТ «УКРБУД», яке працює на будівельному ринку.

На підставі проведеного аналізу було зроблено висновок про те, що з економічної точки зору підприємство досить стабільно - регулярно отримує прибуток, має достатні показники рентабельності. Однак на підставі розрахованих коефіцієнтів фінансової стійкості був зроблений висновок про хиткий фінансовий стан підприємства. У зв'язку з цим було розроблено захід, спрямований на підвищення фінансової стійкості підприємства - оптимізація виконуваних робіт. Даний захід передбачає більш глибокий аналіз структур собівартості і прибутку від реалізації за видами виконуваних робіт.

За даними аналізу, найбільш витратними і не прибутковими є покрівельні роботи. Заходи передбачають:

- ліквідацію виробництва економічно не вигідного для підприємства виду робіт, а саме покрівельних;
- аналіз впливу ліквідації даних робіт на основні показники: виручки, собівартості, прибутку.

Таким чином, можна сказати, що основна мета проведення оптимізації виконуваних робіт як механізм управління економічною ефективністю діяльності підприємства досягнута.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азаренкова Г.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни / Г.М. Азаренкова, Т.М. Журавель, Р.М Михайленко. – К.: Знання – Прес, 2014. - 291с.
2. Алексеев І.В. Фінансовий аналіз: техніка розрахунків та моделювання економічних ситуацій / І.В. Алексеев.– Л. : Бескид Біт, 2006. – 152 с.
3. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств/ В.Г. Андрійчук Підручник. – 2-ге вид., доп. і перероблене. – К.: КНЕУ , 2002. – 624 с.
4. Андрищенко К.А. Науково-теоретичні аспекти класифікації розвитку виробничої інфраструктури в регіоні/ К.А. Андрищенко //Історія народного господарства та економічної думки України – 2012 -№45 – с. 237/
5. Антошкіна Л.І. Актуальні проблеми розвитку і підвищення ефективності діяльності малого підприємництва./ Л.І. Антошкіна // Формування ринкових відносин в Україні. - 2004. - №9.- 350 с.
6. Аранчій В.І. Фінансова діяльність підприємств / В.І.Аранчій, В.Д. Чумак, О.Ю.Смолянська, Л.В.Черненко - К.:Професіонал, 2007 .- 240 с.
7. Афонин И. В. Управление развитием предприятия: стратегический менеджмент, инновации, инвестиции, цены./ И. В. Афонин — М.: Издательско-торговая корпорация "Дашков и К", 2003. - 380 с.
8. Базілінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. / О.Я. Базілінська — К.: Центр учбової літератури, 2013. — 328 с
9. Балацкая Л. Я. Оценка экономического потенциала в зарубежных исследованиях/ Л. Я. Балацкая // Научно-техническая конференция преподавателей, сотрудников, аспирантов и студентов факультета экономики и менеджмента. — Сумы: Изд-во СумГУ, 2004. — С. 43.
- 10.Бандурка О.М., Коробов Н. Л., Орлов П. /., Петрова К. Л. Фінансова діяльність підприємств: Підручник. — К.: Либідь, 2013.

11. Белов М.А. Планування діяльності підприємства / М.А. Белов, Н.М. Євдокимова. – К.: КНЕУ, 2005. – 252 с.
12. Белугін В.С. Управління будівельними організаціями в умовах ринкової економіки / В.С. Белугін // Будівництво України – 2005 - №5 – с.13-15.
13. Бізнес-статистика. Конспект лекцій / І. А. Серова, В. О. Шаповалова. — Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. — 88 с. (Укр. мов.)
14. Болюх М.А. Економічний аналіз / М.А. Болюх. – К. : КНЕУ, 2006. – 555 с.
15. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики / З.С. Варналій – К.: Т-во "Знання", 2001. – 277 с.
16. Гадзевич О. І. Основи економічного аналізу і діагностика фінансово-господарської діяльності підприємств./ О. І. Гадзевич— К.: Кондор, 2007.
17. Гнатенко Є. П. Щодо аналізу стану дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємстві / Є. П. Гнатенко. // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10(1). – С. 1-10.
18. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року (із внесеними змінами) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
19. Економіка підприємства / М. Г. Грещак., В. М. Колот., А. П. Наливайко та ін. / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. - К: КНЕУ, 2001. - 528 с.
20. Жежера М. Порівняльна характеристика методики проведення аналізу фінансового стану підприємства в Україні та за кордоном // Економіка. Фінанси, право. – 2014. — №5.
21. Закон України «Про господарські товариства» : від 19 вересня 1991 року N 1576-XII // Відомості Верховної Ради.- 2004. -№19, 123с.
22. Каленюк І. Розвиток підприємництва в Україні: внутрішні та зовнішні чинники/ І. Каленюк, В. Шишковська // Підприємництво, господарство і право.– 2003. - №4. – С. 129-131.
23. Коровін А.В. Експрес аналіз фінансового стану підприємства/ Коровін А.В. // Аудитор.-2001 .- № 3.

24. Крахмальова Н.А. Системний підхід до управління діяльністю./ Н.А. Крахмальова // Актуальні проблеми економіки, № 5, 2009. – С. 155-160.
25. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: підручник. — 3-тє вид., перероб. і доп / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній. — К. : Знання, 2008. — 487с.
26. Кредісов В.А. Система суспільно-економічних чинників функціонування підприємництва/ В.А. Кредісов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. - №3(34). – С. 3-9.
27. Круш П. В., Регулювання економіки: теоретичні та прикладні аспекти / П. В. Круш, І. А. Максименко; за заг. ред. П. В. Круша. - К.: НТУУ "КПІ", 2008.
28. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика: навч. посібник./ В.В.Кулішов – К.: Ніка-центр. 2002р. – 216 с.
29. Лапин Е. В. Оценка экономического потенциала предприятия: Монография./ Е. В. Лапин— Сумы: ИТД "Университетская книга", 2004. — 360 с.
30. Литвин Б. М. Фінансовий аналіз// Б. М. Литвин, М. В. Стельмах. — К. : Хай-Тек Прес, 2008.
31. Лівощко Т.В. Шляхи покращення управління дебіторською заборгованістю підприємства/ Т.В. Лівощко, К.В. Бебех //Економічний вісник Запорізької державної академії. - № 7. – 2014. – с. 103-110.
32. Марцин В. С. Економічне регулювання ефективності господарської діяльності./ В. С. Марцин - Л.: ЛБІ НБУ, 2005.
33. Мних Є. В. Економічний аналіз діяльності підприємства./ Є. В. Мних—К., 2008. — 513 с.
34. Нестеренко Ж.К. Економічний аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства./ Ж.К. Нестеренко, А.В. Череп -К.:ЦНЛ,2005 .-122 с.
35. Петрович И.М. Економіка виробничого підприємництва./ И.М. Петрович - К.: Т-во "Знання", КОО, 2002- 405 с.

36. Покрашений С. Предпринимательство: стратегия, организация, эффективность./ С. Покрашений, В. М. Колот— К.: Вид-во КНЕУ, 1998. — 352 с.,
37. Равенков А. Фінансове планування на підприємстві / А. Равенков // Проблеми теорії та практики управління. – 2012. - № 4. - С. 72-78.
38. Радіонова І.Ф. Макроекономіка: теорія та політика: підручник / І.Ф. Радіонова; Університет економіки та права «КРОК». – К.: Таксон, 2004. – 348 с.
39. Рудченко О.Ю. Формування власного капіталу як складова розвитку малого підприємництва / О.Ю. Рудченко, С.О. Клименко // Фінанси України. – К., 2012. – 6. – С. 54 – 62
40. Рябенко Г. М. Шляхи покращення фінансового стану підприємств //Інноваційна економіка : збірник наукових праць. – Тернопіль : Тернопільський інститут агропромислового виробництва УААН, 2012. - № 7 (33). – С. 105 – 108
41. Рясних Є. Г. Основи фінансового менеджменту : Навч. посіб. / Є. Г. Рясних; Технол. ун-т Поділля. - Хмельницький, 2012. - 210 с.
42. Савицкая Г.В. Экономический анализ: Учеб. / Г.В. Савицкая – 9-е изд., испр. – М.: Новое знание, 2004. – 640 с.
43. Саєнко М. Г. Стратегія підприємства: Підручник. – Тернопіль: Економічна думка, 2016. – 390 с.
44. Світовий бізнес: Навч. посібник / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: Рута, 2012. – 498 с.
45. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці; В 3 т. / За ред. В. М. Гейця, В. П. Семиноженка, Б. Є. Кваснюка. - К.: Фенікс, 2007.
46. Супрун, О. А. Сучасні методи планування виручки від реалізації / О. А. Супрун, М. І. Арич // Сучасні проблеми розвитку підприємств харчової промисловості: теорія та практика : програма і матеріали Всеукраїнської науково- практичної конференції молодих вчених і студентів, 4–5 грудня 2013 р. — К.: НУХТ, 2013. – С. 370 - 371.

47. Терещенко В. О. Класифікація підприємницької діяльності / В. О. Терещенко // Митна справа. – 2013. – № Спец. вип. – С. 244-248
48. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2013. — 554 с.
49. Фаренік С. А. Аналіз зарубіжного досвіду управління соціально-економічними процесами. / С. А. Фаренік.- К.: Видавництво НАДУ, 2005.
50. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник: / За ред. проф. Г.Г. Кірейцева. – Київ: ЦУЛ, 2012. – 496
51. Хотомлянський О. Л. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства / О. Л. Хотомлянський, П. А. Знахуренко // Фінанси України. – 2007. – № 1. – С. 111–117
52. Шевчук В. О. Міжнародна економіка: теорія і практика./ В. О. Шевчук - Л.: Каменярь, 2003.

ДОДАТКИ